

Sprawa C-703/18

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

12 listopada 2018 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

First-tier Tribunal (Tax Chamber) (Zjednoczone Królestwo)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

6 listopada 2018 r.

Strona wnosząca odwołanie:

Healthspan Limited

Strona pozwana:

Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs

[...]

FIRST-TIER TRIBUNAL

TAX CHAMBER

HEALTHSPAN LIMITED

Strona wnosząca odwołanie

i

THE COMMISSIONERS FOR HER

MAJESTY'S REVENUE & CUSTOMS

Strona pozwana

POSTANAWIA:

z przyczyn wskazanych w orzeczeniu [First-tier] Tribunal z dnia 27 kwietnia 2018 r., skierować do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w ramach wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym przedstawione w załączniku pytania w przedmiocie znaczenia zwrotu „przez dostawcę lub na jego rzecz” zawartego w art. 33 głównej dyrektywy w sprawie VAT.

[...]

**ZAŁĄCZNIK DO POSTANOWIENIA ODSYŁAJĄCEGO
DO TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ**

Wprowadzenie

1. Niniejszy wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym jest składany w związku z postępowaniem odwoławczym toczącym się przed First-tier Tribunal of the United Kingdom (Tax Chamber) [sądem pierwszej instancji (izba podatkowa), Zjednoczone Królestwo) (zwanym dalej „sądem odsyłającym”)].
2. Stroną wnoszącą odwołanie jest Healthspan Limited reprezentowana przez PricewaterhouseCoopers LLP.
3. Stroną pozwaną jest Her Majesty’s Revenue and Customs (organ podatkowy i celny, Zjednoczone Królestwo, zwany dalej „HMRC”), reprezentowany przez HMRC’s Solicitor’s Office. HMRC jest organem krajowym odpowiedzialnym za administrację w zakresie podatku od wartości dodanej (zwanego dalej „VAT”) oraz pobieranie tego podatku w Zjednoczonym Królestwie.

Przedmiot sporu

4. Healthspan jest zarejestrowaną na Guernsey spółką sprzedającą przez internet i telefon oraz na zamówienie pocztowe produkty zdrowotne wydawane bez recepty. W okresie od 1 kwietnia 2012 r. do 31 stycznia 2016 r. (zwanym dalej „odnośnym okresem”) zdecydowana większość produktów Healthspan była wysyłana z magazynu w Niderlandach i dostarczana klientom detalicznym w Zjednoczonym Królestwie.
5. Niniejszy wniosek dotyczy wyłącznie produktów zamawianych przez klientów ze Zjednoczonego Królestwa przez internet lub na zamówienie pocztowe w odnośnym okresie, które to produkty (zwane dalej „towarami”) były następnie dostarczane pocztą. Owi klienci zawierali umowę na doręczenie tych towarów z inną spółką. Była to spółka „Wial Computer and Data Services” (zwana dalej „Wial CDS”) prowadząca działalność pod firmą „PostDirect” i będąca spółką zależną spółki prawa niderlandzkiego Wial BV (zwanej dalej „Wial”).
6. HMRC ustalił, że towary były dostarczane w Zjednoczonym Królestwie z uwagi na fakt, że były one wysyłane lub transportowane „przez dostawcę lub na jego rzecz”, w związku z czym wchodziły w zakres stosowania art. 33 dyrektywy 2006/112/WE (głównej dyrektywy w sprawie VAT, zwanej dalej „dyrektywą VAT”), który został wdrożony do prawa Zjednoczonego Królestwa przez art. 7 ust. 4 Value Added Tax Act 1994 (ustawy o podatku o wartości dodanej z 1994 r., zwanej dalej „ustawą VAT”). HMRC nie przedstawił argumentów na poparcie

tezy, że dokonane uzgodnienia stanowiły nadużycie (zob. wyrok z dnia 21 lutego 2006 r., Halifax i in., C-255/02).

7. W odwołaniu złożonym od tej decyzji Healthspan wskazał, że PostDirect działał „na rzecz” klientów, a nie na rzecz Healthspan. **[Or. 2]**
8. Sąd odsyłający rozpoznawał odwołanie Healthspan w dniach 19 i 20 lutego 2018 r. W dniu 27 kwietnia 2018 r. First-tier Tribunal wydał orzeczenie, w drodze którego zawiesił postępowanie do czasu wydania przez Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wyroku w przedmiocie pytań prejudycjalnych. Pytania te przedstawiono w końcowej części niniejszego załącznika.
9. Sąd odsyłający wskazuje, że do Trybunału Sprawiedliwości wpłynął niedawno złożony przez Węgry wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w sprawie C-276/18, KrakVet Marek Batko sp. K przeciwko Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága, w którym to wniosku również przedstawiono pytania dotyczące wykładni art. 33 dyrektywy VAT. Trybunał może zdecydować o połączeniu do wspólnego rozpoznania pytań zadanych przez sąd odsyłający i pytań zadanych w sprawie C-276/18.

Ustalenia faktyczne dokonane przez sąd odsyłający

10. Przed dniem 1 kwietnia 2012 r. Healthspan sprzedawał swoje towary z Wysp Normandzkich na podstawie przepisów dotyczących Low Value Consignment Relief (zwolnienia z VAT przesyłek o niewielkiej wartości (, zwanego dalej „LVCR”), zgodnie z którymi VAT z tytułu importu do Zjednoczonego Królestwa nie był należny, o ile wartość poszczególnych przesyłek nie przekraczała ustalonego limitu. W tym okresie Healthspan nie tylko sprzedawała towary, ale także je magazynowała, wysyłała i dostarczała; towary te były dostarczane klientom bez doliczania do kwoty zamówienia jakichkolwiek opłat za doręczenie.
11. W czerwcu 2011 r. rząd Zjednoczonego Królestwa ogłosił zamiar dokonania przeglądu LVCR. Healthspan postanowił rozważyć możliwości reorganizacji swojej działalności i przeniesienia jej w inne miejsce przede wszystkim w celu zmniejszenia kwoty naliczanego klientom VAT.
12. W dniu 27 października 2011 r. Healthspan otrzymał od niderlandzkiego organu administracji odpowiedzialnego za VAT potwierdzenie, w którym wskazano, że – z uwagi na fakt, iż klienci nabywający towary Healthspan będą zawierali ze spółką prawa niderlandzkiego odrębną umowę na doręczenie tych towarów – przepisy dotyczące VAT w przypadku sprzedaży na odległość nie będą miały zastosowania. Zgodnie z art. 32 [dyrektywy VAT] miejscem dostawy tych towarów będą natomiast Niderlandy.
13. Usługi doradcze na rzecz Healthspan świadczyła spółka Deloitte Belastingadviseurs BV (zwana dalej „Deloitte”) i spółka G3 Worldwide Mail NV – międzynarodowy dostawca usług w dziedzinie doręczania przesyłek i logistyki

oraz pośrednik działający pod firmą „Spring”. Deloitte sporządził dokument zawierający szczegółowe informacje na temat proponowanych uzgodnień (zwany dalej „dokumentem informacyjnym”). Healthspan przesłał ten dokument informacyjny do pięciu wstępnie wyselekcjonowanych centrów logistycznych. W dokumencie informacyjnym określono strukturę uzgodnień, które następnie wprowadzono w życie pomiędzy Healthspan, PostDirect i klientami. W części „Wpływ” dokumentu informacyjnego znalazł się następujący fragment: **[Or. 3]**

„[centrum logistyczne] będzie w tej samej sytuacji finansowej, tak jakby zawarło umowę z Healthspan. Płatności będą dokonywane przez Healthspan, przy czym Healthspan będzie działać w charakterze pobierającego należność. Jedyna różnica dotyczy kwestii umownych: [centrum logistyczne] zawiera umowę bezpośrednio z klientami Healthspan, którzy to klienci są prawnie zobowiązani do uiszczenia należnej opłaty za doręczenie”.

14. Wybranim centrum logistycznym zostało centrum PostDirect. W życie wprowadzono uzgodnienia opisane w dokumencie informacyjnym, a Healthspan rozpoczął prowadzenie działalności w ten sposób z dniem 1 kwietnia 2012 r. Swoje towary Healthspan przechowywał w magazynie na terenie Niderlandów. Operatorem magazynu była spółka PostDirect, która miała także obowiązek kompletowania i pakowania towarów wybranych przez klientów Healthspan spośród produktów przechowywanych w magazynie.
15. Spółka PostDirect była również odpowiedzialna za zorganizowanie wysyłki i doręczenia towarów. Doręczenie nie było realizowane bezpośrednio przez PostDirect, lecz poprzez podmioty zewnętrzne za pośrednictwem Spring, która to spółka wcześniej zapewniała obsługę Healthspan w związku z rozpoczęciem działalności w Niderlandach.

Warunki umowne

16. Klienci wyrażali zgodę na obowiązywanie regulaminu PostDirect (zwanego dalej „regulaminem Post Direct”), który stanowił „umowę przewozu” w odniesieniu do towarów.
17. Przed rozpoczęciem dostaw towarów do klientów zgodnie z dokonanymi uzgodnieniami spółki Healthspan i PostDirect podpisały dwie umowy: „umowę w sprawie pobierania płatności” (zwaną dalej „umową w sprawie płatności”) i umowę składu.
18. Oprócz warunków umowy składu i umowy w sprawie płatności spółki Healthspan i PostDirect uzgodniły ponadto, że spółka PostDirect będzie osiągała z tytułu świadczenia usług doręczenia stały zysk na poziomie 6%.
19. Zgodnie z warunkami umowy składu i umowy w sprawie płatności:
  - a) uzgodniono opłaty naliczane klientom z tytułu doręczenia;

- b) Healthspan pobierał od klientów opłatę za doręczenie i przekazywał ją PostDirect; [Or. 4]
  - c) towary były oznaczane przez PostDirect zgodnie z instrukcjami Healthspan;
  - d) od Healthspan wynajęta została specjalistyczna „maszyna sortująca”. Było to niezbędne do spełnienia wymogów nałożonych przez Royal Mail, czyli wyznaczony podmiot świadczący w Zjednoczonym Królestwie powszechną usługę pocztową;
  - e) w przypadku gdy Healthspan zwracał klientom opłaty za doręczenie, miał prawo obciążyć PostDirect kwotami tych opłat. PostDirect był jednak nimi obciążany wyłącznie przez cztery pierwsze miesiące obowiązywania uzgodnień, w trakcie których przerzucano na niego 50% kosztów zwracanych opłat. Zasadniczo rzecz biorąc, umożliwienie Healthspan odzyskiwania tych stosunkowo niewielkich kwot nie było warte wysiłku administracyjnego związanego z renegocjowaniem ustalonego na poziomie 6% stałego zysku PostDirect.
20. Na stronie internetowej Healthspan znajdował się regulamin (zwany dalej „regulaminem Healthspan”). Przed finalizacją zamówienia klient musiał wyrazić zgodę na obowiązywanie regulaminu Healthspan. W odnośnym okresie istniały trzy wersje regulaminu Healthspan:
- a) wersja pierwsza z dnia 28 listopada 2013 r. (zwana dalej „wersją z 2013 r.”). Obowiązywała ona od początku odnośnego okresu;
  - b) wersja druga (zwana dalej „wersją z 2014 r.”), która obowiązywała w dniu 4 września 2014 r. Sąd odsyłający nie został poinformowany o tym, kiedy dokładnie zastąpiła ona wersję pierwszą;
  - c) wersja trzecia (zwana dalej „wersją z 2015 r.”), która weszła w życie w dniu 26 października 2015 r., na około trzy miesiące przed końcem odnośnego okresu.
21. Wszystkie wersje regulaminu Healthspan wskazywały, że Healthspan nie oferuje doręczenia oraz że usługa ta jest świadczona przez PostDirect. Różnice pomiędzy poszczególnymi wersjami dotyczyły trzech kwestii:
- a) zwrotu pieniędzy w przypadku zwracania towarów przez klientów;
  - b) kosztów doręczenia w przypadku wysyłki przez Healthspan produktów zastępczych; oraz
  - c) przejścia własności towarów z Healthspan na klienta.
22. Co się tyczy zwrotu kosztów doręczenia w przypadku zwracania towarów przez klienta:

- a) w wersji z 2013 r. zapisano, że Healthspan nie zwraca kosztów doręczenia;
  - b) w wersji z 2014 r. zapisano, że Healthspan zwraca koszty doręczenia; **[Or. 5]**
  - c) w wersji z 2015 r. zapisano, że Healthspan zwraca koszty doręczenia jedynie wówczas, gdy zwrot produktów nastąpił z tej przyczyny, że produkty były „wadliwe lub opisane niezgodnie ze stanem faktycznym”.
23. W umowie zawieranej między Healthspan a klientami zapisano, że w razie uszkodzenia towarów podczas doręczenia Healthspan ma dostarczyć towary zastępcze. Healthspan nie przysługiwało żadne umowne prawo dochodzenia od PostDirect zwrotu kosztów tych towarów zastępczych i Healthspan nie dochodził takich zwrotów.
24. Co się tyczy kosztów dostawy takich towarów zastępczych:
- a) wersje regulaminu Healthspan z 2013 i 2014 r. zawierały następujące postanowienie:

„choć nie jesteśmy do tego zobowiązani, to pokryjemy w geście dobrej woli koszty standardowego doręczenia na Państwa adres i prześlemy PostDirect w Państwa imieniu tę dodatkową opłatę za doręczenie”;

lecz
  - b) w wersji z 2015 r. postanowienie to zostało wykreślone.
25. W razie problemów z doręczeniem pewne prawa przysługiwały klientom również na podstawie regulaminu PostDirect. Były one jednak istotnie ograniczone, skoro
- a) kwoty, których klienci mogli się domagać od PostDirect, nie mogły być wyższe niż wartość rynkowa uszkodzonych towarów oraz
  - b) konieczne było udowodnienie przez klienta szkody wynikającej z opóźnionej dostawy towarów.
26. Co się tyczy prawa własności towarów:
- a) w wersji regulaminu Healthspan z 2013 r. zapisano, że własność przechodzi na klienta „z chwilą wydania Produktów PostDirect”;
  - b) w wersjach z 2014 i 2015 r. postanowienie to zostało zachowane, jednak przejście własności uzależniono od otrzymania przez Healthspan zapłaty za towary; ponadto w wersjach tych przewidziano, że przejście własności następuje „z chwilą objęcia [towarów] w posiadanie przez PostDirect jako osobę wyznaczoną przez [klienta] do objęcia [towarów] w posiadanie”.

Inne ustalenia faktyczne

27. Healthspan udzielała wszystkim klientom rabatu na towary. Rabat ten był zawsze równy kosztom doręczenia (lub nieco przewyższał te koszty). Zmiana ceny

doręczenia pociągała za sobą także zmianę wysokości rabatu. Obie te wartości były umieszczone obok siebie na formularzach zamówień Healthspan, dzięki czemu klienci widzieli, że opłata za doręczenie była znoszona przez rabat. Głównym celem Healthspan wprowadzenia tego rabatu i zarządzania nim było niedopuszczenie do sytuacji, w której opłata za doręczenie wpłynęłaby w jakikolwiek sposób na udział tej spółki w rynku. **[Or. 6]**

28. PostDirect nie kontaktował się z klientami. Jego regulamin był udostępniany klientom na stronie internetowej Healthspan; wszelkie skargi dotyczące doręczenia były zgłaszane Healthspan; na dołączonej do towarów etykietce z adresem zwrotnym widniał adres biura Healthspan w Zjednoczonym Królestwie, w związku z czym wszystkie zwracane towary, w tym towary uszkodzone podczas doręczenia, były wysyłane nie do PostDirect, lecz do Healthspan.

Komitet ds. VAT i późniejsze działania

29. W dniu 5 maja 2015 r. Zjednoczone Królestwo i Belgia zadały unijnemu Komitetowi ds. VAT pytania dotyczące stosowania art. 33 [dyrektywy VAT]; pytania te posłużyły jako podstawa dokumentu roboczego nr 855 (zwanego dalej „dokumentem roboczym”). Do dokumentu roboczego dołączono „przykład faktycznego uzgodnienia skutkującego unikaniem stosowania przepisów o sprzedaży na odległość zawartych w art. 33 i 34 dyrektywy 2006/112”. Przykład ten był oparty na uzgodnieniach dokonanych przez Healthspan.
30. Komisja ds. VAT odbyła swoje posiedzenie w dniach 4–5 czerwca 2015 r. i opublikowała następnie wytyczne (zwane dalej „wytycznymi”), w których – jednogłośnie lub niemal jednogłośnie – przychyliła się do przedstawionego przez Zjednoczone Królestwo stanowiska w odniesieniu do zadanych pytań.
31. W dniu 15 stycznia 2016 r. niderlandzki organ administracji odpowiedzialny za VAT poinformował Healthspan, że w świetle wytycznych działalność Healthspan „należy traktować jako sprzedaż na odległość”.
32. Z dniem 1 lutego 2016 r. Healthspan zreorganizował swoją działalność i przeniósł operacje w zakresie magazynowania, wysyłki i dostaw do Zjednoczonego Królestwa. Z jego strony internetowej oraz z materiałów drukowanych usunięto wszelkie wzmianki na temat PostDirect. Od tego czasu klienci w Zjednoczonym Królestwie zaczęli otrzymywać zamówione towary bez ponoszenia opłaty za doręczenie, a Healthspan zaczął rozliczać VAT w Zjednoczonym Królestwie z tytułu sprzedaży na rzecz klientów w Zjednoczonym Królestwie.

Właściwe przepisy prawa

33. Artykuł 32 dyrektywy VAT ma następujące brzmienie (podkreślenie dodano):

„W przypadku towarów wysyłanych lub transportowanych przez dostawcę lub nabywcę lub też osobę trzecią, za miejsce dostawy uznaje się miejsce, w którym znajdują się towary w momencie **rozpoczęcia** wysyłki lub transportu towarów do nabywcy”. [Or. 7]

34. Artykuł 33 przewiduje wyjątek od tej zasady. Jego zastosowanie jest zależne od spełnienia określonych warunków; w rozpatrywanym stanie faktycznym zostały one spełnione. W zakresie istotnym dla niniejszej sprawy przepis ten stanowi, co następuje (podkreślenie dodano):

„W drodze odstępstwa od art. 32, za miejsce dostawy towarów wysyłanych lub transportowanych **przez dostawcę lub na jego rzecz** z państwa członkowskiego innego niż państwo członkowskie zakończenia wysyłki lub transportu towarów, uznaje się miejsce, w którym towary znajdują się w momencie **zakończenia** wysyłki lub transportu towarów do nabywcy [...]”.

35. Artykuł 34 stanowi, że art. 33 nie stosuje się, jeśli spełnione są określone warunki. W niniejszym stanie faktycznym art. 34 nie ma znaczenia.
36. Artykuły 32 i 33 zostały wdrożone przez Zjednoczone Królestwo w art. 7 ustawy VAT. Strony zgodziły się co do tego, że możliwa jest wykładnia tych przepisów zapewniająca spójność z dyrektywą VAT. Artykuł 7 ustawy VAT ma, ponownie w zakresie istotnym dla niniejszej sprawy, następujące brzmienie:

„1. Niniejszy artykuł stosuje się [...] w celu ustalania, czy, na potrzeby niniejszej ustawy, towary są dostarczane w Zjednoczonym Królestwie.

2. Z zastrzeżeniem poniższych przepisów zawartych w niniejszym artykule, jeśli dostawa jakichkolwiek towarów nie obejmuje ich wywozu ze Zjednoczonego Królestwa lub przywozu do Zjednoczonego Królestwa, towary te uznaje się za dostarczone w Zjednoczonym Królestwie, o ile znajdują się one w Zjednoczonym Królestwie; w przeciwnym wypadku uznaje się je za dostarczone poza Zjednoczonym Królestwem.

3. [...]

4. Towary, których miejsca dostawy nie określono na podstawie żadnego z powyższych przepisów niniejszego artykułu, uznaje się za dostarczone w Zjednoczonym Królestwie, jeśli:

a) dostawa obejmuje przywóz towarów do Zjednoczonego Królestwa przez osobę, która dokonuje ich dostawy lub pod kierownictwem tej osoby [...]”.

37. Żadna ze stron nie powoływała się i nie wskazywała na dyrektywę 97/7/WE „w sprawie ochrony konsumentów w przypadku umów zawieranych na odległość”, która obowiązywała do dnia 13 czerwca 2014 r., ani na późniejszą dyrektywę 2011/83/UE.

38. Co się tyczy istotnego orzecznictwa, strona wnosząca odwołanie podniosła, że w wyroku z dnia 3 maja 2012 r., Lebara/HMRC, C-520/10 (zwanym dalej „wyrokiem w sprawie Lebara”), Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, w pkt 14, że działanie na rachunek innej osoby jest równoznaczne z działaniem jako [Or. 8] agent. Sąd odsyłający nie uwzględnił jednak tego argumentu, ponieważ uznał, że w wyroku w sprawie Lebara Trybunał Sprawiedliwości jedynie przytoczył fragment postanowienia odsyłającego.
39. Sąd odsyłający zauważył natomiast, że w wyroku w sprawie Lebara Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, iż fakt, że dystrybutorzy nie działali „na rachunek” spółki Lebara częściowo jest następstwem sytuacji, w której spółka Lebara „nie znała ani nie kontrolowała ceny sprzedaży żądanej przez dystrybutorów lub innych pośredników”. Healthspan i PostDirect uzgodniły zaś między sobą opłatę za doręczenie. Według sądu odsyłającego oparcie się przezeń na wyroku w sprawie Lebara nie wystarcza do rozstrzygnięcia zawisłej przed nim sprawy. Nie zidentyfikowano żadnego innego stosownego orzecznictwa.

Uzasadnienie wniosku

40. Wniosek został złożony z następujących przyczyn:
- a) znaczenie zwrotu „na jego rzecz” było już przedmiotem dyskusji na posiedzeniu Komitetu ds. VAT, a służby Komisji zaprezentowały jego dwa możliwe ujęcia. Jedno z nich zostało określono jako „ujęcie literalne”, w ramach którego pod uwagę co do zasady bierze się jedynie łączące strony stosunki umowne, zaś drugie – jako „ujęcie rozszerzone”, w ramach którego należy uwzględniać rzeczywistość ekonomiczną;
  - b) ustalenie znaczenia zwrotu „na jego rzecz” jest istotne nie tylko w odniesieniu do sytuacji w zakresie VAT w państwach członkowskich, **do których** towary zostały wysłane, ale także w państwach członkowskich, **z których** zostały one wysłane. W związku z tym zagadnienie to ma znaczenie ogólne, a rozstrzygnięcie Trybunału Sprawiedliwości najpewniej przyczyni się do jednolitego stosowania przepisów w całej UE;
  - c) w dniu 1 grudnia 2016 r. Komisja przedstawiła wniosek dotyczący dyrektywy Rady zmieniającej przepisy dyrektywy VAT w odniesieniu do „niektórych zobowiązań wynikających z podatku od wartości dodanej w przypadku świadczenia usług i sprzedaży towarów na odległość” (zwany dalej „wnioskiem”). We wniosku tym wskazano, że przyjęta zostanie nowa dyrektywa, na mocy której do dyrektywy VAT zostanie dodana nowa definicja i która „[doprecyzuje] art. 33 ust. 1 zgodnie z wytycznymi Komitetu ds. VAT”. W dniu 5 grudnia 2017 r. przyjęta została dyrektywa 2017/2455. W zakresie, w jakim ma to znaczenie dla analizowanej kwestii, dyrektywa ta obowiązuje od 2021 r.; [Or. 9]

- d) w motywie szóstym dyrektywy 2017/2455 wskazano na „gwałtowny wzrost” sprzedaży na odległość i stwierdzono, że „[n]ależy dostosować do tych zmian” dyrektywę VAT oraz zdefiniować pojęcie „wewnątrzwspólnotowej sprzedaży towarów na odległość”. Definicja ta znalazła się w art. 2 ust. 1 tejże dyrektywy:

„»wewnątrzwspólnotowa sprzedaż towarów na odległość« oznacza dostawy towarów wysyłanych lub transportowanych przez dostawcę lub na jego rzecz – w tym wtedy, gdy dostawca uczestniczy pośrednio w transporcie lub wysyłce towarów – z państwa członkowskiego innego niż państwo członkowskie zakończenia wysyłki lub transportu towarów do nabywcy”.

41. Obie strony potwierdziły, że Healthspan uczestniczył pośrednio w transporcie towarów. Strona wnosząca odwołanie stoi na stanowisku, że nowa definicja zaczyna obowiązywać dopiero od 2021 r. oraz że do tego czasu art. 33 nie ma zastosowania wówczas, gdy (tak jak w niniejszej sprawie) między klientem a spółką będącą osobą trzecią została zawarta umowa o doręczenie. Strona pozwana stoi na stanowisku, że art. 33 ma zastosowanie zawsze „gdy dostawca uczestniczy bezpośrednio lub pośrednio w transporcie lub wysyłce towarów”.

Stanowisko sądu odsyłającego

42. Sąd odsyłający jest zdania, że poprzez świadczenie usług doręczenia PostDirect działał „na rzecz” Healthspan, ponieważ: klient nie mógł wybrać innego przedsiębiorstwa świadczącego usługi doręczenia; PostDirect i Healthspan uzgodniły między sobą cennik; to Healthspan (a nie PostDirect) rozpatrywał wszelkie skargi dotyczące doręczeń, a w razie problemów z doręczeniem to Healthspan ponosił przez większość czasu koszty związane ze zwrotem pieniędzy klientom. Jeśli chodzi o rzeczywistość ekonomiczną, to PostDirect działał na rzecz Healthspan nawet mimo tego, że klienci zawierali z PostDirect odrębną umowę przewozu.

Pytania prejudycjalne

43. Poniżej przedstawiono pytania prejudycjalne.

Pytanie pierwsze

Jeśli klient zawiera a) umowę zakupu towarów z dostawcą i b) umowę w sprawie wysyłki i doręczenia ze spółką świadczącą usługi doręczenia towarów będącą osobą trzecią (zwaną dalej „spółką świadczącą usługi doręczenia”), to czy towary [Or. 10] należy uznawać za dostarczone z miejsca, w którym się one znajdują w momencie rozpoczęcia wysyłki lub transportu towarów do klienta, tak że zastosowanie ma zawsze art. 32 (a nie art. 33)?

Pytanie drugie

W razie udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytanie pierwsze, czy towary są transportowane „przez dostawcę lub na jego rzecz” wówczas, gdy klient zawiera umowę ze spółką świadczącą usługi doręczenia i spełniony jest **jeden** z poniższych warunków, a jeśli tak, to który z nich:

- a) klient w praktyce nie ma innego wyboru, jak skorzystać ze spółki świadczącej usługi doręczenia;
- b) klient pozostaje w kontakcie jedynie z dostawcą, a nie ze spółką świadczącą usługi doręczenia;
- c) dostawca i spółka świadcząca usługi dostawy uzgadniają opłatę naliczaną przez spółkę świadczącą usługi doręczenia bez udziału klienta;
- d) dostawca obniża ponoszoną przez klienta opłatę za doręczenie, udzielając rabatu od ceny towarów;
- e) dostawca pobiera od klienta opłaty za doręczenie i przekazuje je spółce świadczącej usługi doręczenia będącej osobą trzecią;
- f) warunki umowne określające moment przejścia własności towarów na klienta nie mają sensu pod względem handlowym, ale w praktyce pozostaje to bez znaczenia, ponieważ dostawca pokrywa klientowi wszelkie koszty związane z uszkodzeniem towarów w trakcie doręczania;
- g) w odniesieniu do opłat za doręczenie w przypadku problemów z pierwotnym doręczeniem:
  - (i) na podstawie umowy zawartej z klientem dostawca ma obowiązek zwrócić opłaty uiszczone przez klienta;
  - (ii) na podstawie umowy zawartej z klientem dostawca nie ma obowiązku zwrócić tych opłat, lecz czyni to w praktyce;
  - (iii) w każdym przypadku to dostawca (a nie spółka świadcząca usługi doręczenia) ponosi koszty związane z tymi zwrotami; lub
  - (iv) na podstawie umowy zawartej z klientem dostawca ma obowiązek uiścić *zarówno* koszty wysyłki towarów zastępczych, jak i związaną z nią opłatę za doręczenie; lub
  - (v) na podstawie umowy zawartej z klientem dostawca ma obowiązek uiścić koszty wysyłki towarów zastępczych, lecz nie ma obowiązku pokrywać kosztów ich doręczenia, lecz czyni to w praktyce [?] **[Or. 11]**

Pytanie trzecie

W razie udzielenia odpowiedzi przeczącej na pytanie drugie, czy spółka świadcząca usługi doręczenia działa na rzecz dostawcy wówczas, gdy spełniony jest **więcej niż jeden** z powyższych warunków? Jeśli tak, jakie czynniki należy wziąć pod uwagę i jakie znaczenie należy przypisać każdemu z nich?

Pytanie czwarte

W razie udzielenia odpowiedzi twierdzącej na pytanie drugie lub pytanie trzecie, czy spółka świadcząca usługi doręczenia działa na rzecz dostawcy wówczas, gdy dostawca uczestniczy bezpośrednio lub pośrednio w transporcie lub wysyłce towarów, jak będzie to miało miejsce od 2021 r. na podstawie dyrektywy 2017/2455? Innymi słowy, czy zmiany wprowadzone przez tę dyrektywę stanowią po prostu jaśniejsze ujęcie art. 33 w jego obecnym brzmieniu?

DOKUMENT ROBOCZY